

THÔNG TIN CHUNG VỀ SÁNG KIẾN

1. Tên sáng kiến

“Giúp trẻ 3 - 4 tuổi có kỹ năng tự phục vụ thông qua chế độ sinh hoạt trong ngày tại trường mầm non Thái Sơn I”

2. Lĩnh vực phát triển sáng kiến

Công tác chăm sóc, nuôi dưỡng và giáo dục trẻ

3. Tác giả

Họ và tên: **Phạm Thị Hương**

Ngày/ tháng/ năm sinh: 06/08/1994

Chức vụ, đơn vị công tác: Giáo viên, trường Mầm Non Thái Sơn 1 - Huyện An Lão - Thành phố Hải Phòng.

Điện Thoại: 038 3344 105

4. Đơn vị áp dụng sáng kiến

Tên đơn vị: Trường Mầm Non Thái Sơn 1 - Huyện An Lão - Thành phố Hải Phòng.

Địa chỉ: Xã Thái Sơn – Huyện An Lão – Thành Phố Hải Phòng

I. Mô tả giải pháp đã biết.

Sinh ra không phải trẻ đã có kỹ năng tự phục vụ mà đó là kết quả của quá trình giáo dục. Như chúng ta đã biết, tự phục vụ bản thân là một trong những kỹ năng được rèn ngay từ khi còn nhỏ. Mặc dù đây là một công việc khó khăn nhưng rất quan trọng. Ông cha ta đã từng nói:

"Uốn cây từ thửa còn non

Dạy con từ thửa con còn thơ ngây"

Trẻ em là mầm non tương lai của đất nước. Mầm có khỏe mạnh thì các cây mới phát triển tốt. Chính vì vậy, để một đứa trẻ phát triển được toàn diện về tình cảm, trí tuệ, thể chất và thẩm mỹ thì chúng ta không chỉ cung cấp cho trẻ kiến thức mà còn phải dạy trẻ những kỹ năng cơ bản cần thiết để đáp ứng nhu cầu xã hội hiện nay. Việc giáo dục kỹ năng cho trẻ sẽ bắt đầu từ việc giáo dục kỹ năng tự phục vụ. Kỹ năng tự phục vụ là những thói quen sinh hoạt thường ngày trong giao tiếp và ứng xử của trẻ đối với bản thân và những người xung quanh. Dạy trẻ kỹ năng tự phục vụ là dạy cho trẻ làm quen với những thao tác, sinh hoạt thường ngày giúp trẻ từng bước hình thành nhân cách sống. Nếu không có kỹ năng tự phục vụ bản thân, trẻ sẽ không thể chủ động và tự lập trong cuộc sống. Đây là một trong những nhiệm vụ trọng tâm cần được đưa lên hàng đầu. Trẻ em nếu được tiếp xúc với nền giáo dục tốt thì trẻ sẽ phát triển theo chiều hướng tốt và ngược lại. Do đó, việc rèn luyện kỹ

năng tự phục vụ cho trẻ mầm non nói chung, trẻ 3-4 tuổi nói riêng cần được áp dụng càng sớm càng tốt. Nhưng thực tế hiện nay, các bậc cha mẹ thường chú trọng đến việc học kiến thức của trẻ mà không chú ý đến phát triển các kỹ năng cho trẻ, đặc biệt là kỹ năng tự phục vụ bản thân. Họ thường luôn bao bọc, nuông chiều, làm hộ trẻ, khiến trẻ ỷ lại, ích kỷ, không quan tâm đến người khác và các kỹ năng tự phục vụ trong cuộc sống còn rất nhiều hạn chế. Những ngày đầu đến lớp, mặc dù trẻ đã 3 tuổi nhưng khi cha mẹ đưa đến lớp, vẫn còn nhiều cha mẹ bế trẻ trên tay, còn quá nhút nhát và quấy khóc. Khi ở lớp, trẻ rất ít vận động và chưa biết làm những công việc tự phục vụ bản thân như lấy và cất đồ dùng cá nhân, vệ sinh cá nhân, chưa biết tự thay quần áo khi bẩn, vẫn còn trẻ khi ăn cơm chờ cô giáo xúc cơm hộ, một số trẻ tự xúc cơm thì lại rơi vãi cơm. Bên cạnh đó, một số giáo viên hướng dẫn trẻ chưa đến nơi đến chốn khi trẻ tiếp thu chậm hoặc không tập trung thì để trẻ tự mày mò hoặc làm luôn giúp trẻ. Điều này ảnh hưởng đến sự phát triển nhận thức và tình cảm của trẻ. Chính vì thế giáo dục kỹ năng sống tự phục vụ cho trẻ 3-4 tuổi là yêu cầu cấp thiết trong nhà trường hiện nay. Xuất phát từ yêu cầu trên, tôi rất quan tâm đến việc xây dựng môi trường giáo dục kỹ năng sống tự phục vụ cho trẻ và đã áp dụng các giải pháp:

- Thiết kế tạo môi trường giáo dục kỹ năng sống tự phục vụ cho trẻ qua các tiết học.

- Tìm kiếm các trò chơi, sưu tầm các bài thơ câu chuyện các hình ảnh, nguyên vật liệu.

- Tuyên truyền vận động phụ huynh phối kết hợp với cô giáo để tạo môi trường giáo dục kỹ năng tự phục vụ cho trẻ.

Qua quá trình áp dụng tôi nhận thấy có những ưu điểm và tồn tại như sau:

* Ưu điểm:

- Thông qua việc giáo dục kỹ năng sống tự phục vụ trẻ đã có những kỹ năng tự phục vụ bản thân, mạnh dạn tự tin hơn.

- Đa số phụ huynh nhiệt tình có nhận thức về việc giáo dục kỹ năng sống tự phục vụ cho trẻ, sẵn sàng hỗ trợ, phối kết hợp với cô giáo tìm kiếm nguyên vật liệu và chia sẻ những kinh nghiệm trong việc giáo dục kỹ năng sống tự phục vụ cho trẻ.

- Bản thân tôi cũng có nhiều cố gắng trong quá trình tự học, tự rèn luyện, tạo môi trường, tích cực làm đồ dùng, đồ chơi, sưu tầm tranh ảnh, bài hát, thơ ca hò vè, trò chơi... hình thành cho trẻ có những kỹ năng hành vi ứng xử phù hợp với độ tuổi.

* Hạn chế:

- Môi trường tổ chức hoạt động giáo dục kỹ năng sống tự phục vụ cho trẻ còn chưa phong phú đa dạng. Nội dung giáo dục còn sơ sài chỉ tập trung vào một số hoạt động đơn giản.

- Trẻ có làm nhưng không thường xuyên còn hời hợt chưa thực sự hứng thú. Trẻ còn chưa tự giác, không phát huy được tính tích cực và khả năng sáng tạo của trẻ.

- Cô giáo đôi khi không sát sao cụ thể đến trẻ trong các hoạt động, chưa tận dụng được những nguyên vật liệu để thiết kế môi trường giáo dục kỹ năng sống tự phục vụ cho trẻ, còn gò bó, áp đặt, làm hộ trẻ.

- Nhận thức của một số phụ huynh còn chưa đồng đều nên sự quan tâm đến rèn kỹ năng tự phục vụ cho trẻ còn hạn chế, đa số phụ huynh còn làm hộ trẻ để trẻ thụ động trẻ chưa có kỹ năng sống cần thiết phù hợp theo độ tuổi. Phụ huynh chưa thật sự tích cực tham gia vào các hoạt động của lớp, của nhà trường.

II. Nội dung giải pháp đề nghị công nhận sáng kiến

II.0. Nội dung giải pháp đề xuất

Bác Hồ kính yêu của chúng ta đã nói: *"Tuổi nhỏ làm việc nhỏ, tùy theo sức của mình"* nhưng trên thực tế trẻ em trong giai đoạn hiện nay hầu như không biết và không phải làm gì cả. Điều này làm ảnh hưởng không nhỏ đến sự phát triển toàn diện của trẻ. Chính vì vậy mà các nhà giáo dục, gần gũi hơn đó chính là các cô giáo mầm non là người uốn nắn, dìu dắt trẻ ngay từ lúc trẻ bắt đầu đến trường, một trong những kỹ năng đó chính là rèn cho trẻ kỹ năng tự phục vụ để trẻ tự hòa mình, làm quen với những việc gần gũi hằng ngày như mặc quần áo, đi giày dép, nhặt rác bỏ rác vào thùng rác, cất lấy đồ dùng đồ chơi đúng nơi qui định... Trong những giai đoạn đầu tiên của cuộc đời trẻ em nào cũng cần hình thành được một số kỹ năng, kỹ xảo, kinh nghiệm tự phục vụ bản thân, cùng với một số thói quen đạo đức theo chuẩn mực của xã hội đủ cho trẻ có thể vận dụng ứng xử trong cuộc sống hàng ngày vì vậy giáo viên cần nhận thức đúng về giáo dục kỹ năng sống cho trẻ và coi đó là phương tiện giáo dục hiệu quả.

Trang bị cho trẻ những kỹ năng, thói quen tự phục vụ là nhiệm vụ của người giáo viên, nhà trường và phụ huynh. Bởi những kiến thức ấy chính là tiền đề cho việc hình thành một số thói quen, nề nếp tốt, giúp trẻ có khả năng tự phục vụ bản thân, là phương tiện không thể thiếu giúp trẻ tăng năng lực hội nhập, tích cực chủ động, sáng tạo, tự tin vững vàng trước mọi khó khăn. Từ thực tế đó, tôi đã tìm tòi suy nghĩ và nghiên cứu tài liệu để tìm ra một số giải pháp **"Giúp trẻ 3 - 4 tuổi có kỹ năng tự phục vụ thông qua chế độ sinh hoạt trong ngày tại trường mầm non Thái Sơn I"** như sau:

Giải pháp 1: Rèn kỹ năng tự phục vụ thông qua các hoạt động trong ngày

Rèn trẻ có kỹ năng tự phục vụ rất quan trọng đòi hỏi người giáo viên phải yêu trẻ, hiểu tâm lý trẻ, phải kiên trì. Luôn có những biện pháp khen thưởng, khích lệ, động viên công nhận trẻ đã hoàn thành công việc nào đó và đưa ra những lời nhận xét tích cực sau mỗi việc mà trẻ đã làm.

Khi trẻ mắc lỗi hay lười biếng trong quá trình rèn luyện kỹ năng sống, giáo viên chỉ nên động viên, khuyến bảo và uốn nắn cho trẻ bằng những lời nhẹ nhàng. Không nên để trẻ có tâm lý tiêu cực khi còn nhỏ. Ngược lại, nên khuyến khích và khen thưởng với những thành quả của bé, để bé biết hài lòng và yêu thích những công việc được giao.

**** Rèn kỹ năng tự phục vụ cho trẻ trong thời gian đón trả trẻ.***

Giờ đón và trả trẻ rất quan trọng đối với mỗi giáo viên để trao đổi thông tin với phụ huynh và rèn tự phục vụ cho trẻ. Giáo viên sẽ trao đổi trực tiếp với phụ huynh bài học hôm nay cô giáo đã hướng dẫn trẻ những gì, về nhà phụ huynh rèn thêm con theo những gì cô hướng dẫn. Còn phụ huynh có thể trao đổi ngược lại hôm trước ở nhà trẻ đã làm được những gì và hạn chế của trẻ là gì để cô giáo và phụ huynh cùng trẻ hoàn thành nhiệm vụ của mình một cách tốt hơn.

Giờ đón trẻ, đối với trẻ mới đến lớp, tôi đưa trẻ ra nhận kí hiệu, ngăn tủ cá nhân của mình và hướng dẫn cách mở, lấy và tôi rèn cho trẻ tự cất ba lô, giày dép, quần áo vào tủ đồ cá nhân. Tôi quan sát theo dõi uốn nắn những hành động tự phục vụ của trẻ để kịp thời khuyến khích và hướng dẫn trẻ ngay tại giờ đón trẻ.

Giờ trả trẻ tôi rèn cho trẻ đứng lên khoanh tay chào cô và các bạn, rồi tự cất ghế của mình vào đúng nơi quy định sau đó lấy ba lô, giày dép của mình, rồi chào phụ huynh khi đón trẻ ra về.

Ví dụ: Một số trẻ tới lớp không biết mang giày, dép, ba lô cất đúng nơi quy định. Tôi đã nhắc trẻ cùng xem lại bảng nội quy và hướng dẫn trẻ thực hiện lại cách để giày dép

Ví dụ: Hương ơi! đôi dép của con xinh quá con mang dép để lên giá giúp cô nào. Hay ba lô của con rất đẹp vậy con hãy tự cất ba lô vào tủ của con đi nhé, rồi cùng vào hướng dẫn trẻ cất ba lô.

Thường xuyên theo dõi, quan sát nhắc nhở, hướng dẫn trẻ, trẻ dần sẽ có kỹ năng tự cất dầy, dép đúng nơi quy định.

(Phụ lục 1: Ảnh trẻ tự cất giày dép, ba lô)

**** Rèn kỹ năng tự phục vụ cho trẻ trong giờ học***

Lồng ghép nội dung giáo dục kỹ năng tự phục vụ vào các giờ học nhằm hình thành cho trẻ những thói quen, hành vi có văn hóa. Thông qua hoạt động

học giúp trẻ tự tin, biết kiềm chế, thích được tò mò, khám phá, biết hợp tác, giao tiếp và biết thể hiện mình trong lúc tham gia. Giờ học của trẻ 20- 25 phút nhưng trẻ không những học được kiến thức mà trẻ học được những thói quen sinh hoạt khác nữa.

Việc tạo cơ hội để trẻ được tự tay sắp xếp đồ dùng, đồ chơi thông qua hoạt động học tập, vui chơi. Giúp trẻ mạnh dạn, tin tưởng vào những việc mình làm và khả năng của mình, trẻ không ngần ngại, không ỉ lại vào người khác luôn sẵn sàng thực hiện nhiệm vụ một cách chủ động, tích cực. Trẻ tự lập thường học tập tốt hơn, có tình cảm ổn định hơn, giao tiếp nhanh nhạy hơn, khả năng hòa đồng với các bạn tốt hơn trong vui chơi, trong trò chuyện.

Ví dụ: Giờ học toán trẻ biết tự lấy đồ dùng về chỗ ngồi, giờ học vẽ, xé dán, nặn trẻ biết tự chia giấy, màu, bút vẽ, đất nặn khăn lau ...cho các bạn, cho mình, tự lấy ghế ngồi vào bàn. Làm xong trẻ tự biết vệ sinh sạch sẽ, cất đồ dùng đúng nơi quy định.

Thường xuyên nêu gương, động viên khuyến khích kịp thời khi trẻ hoàn thành việc tự phục vụ trong giờ học.

Ví dụ: Hôm nay bạn Minh đã biết tự cất đồ dùng sau khi chơi, bạn cất rất gọn gàng cô đề nghị chúng mình cùng tuyên dương bạn, lần sau bạn Minh tiếp tục sắp xếp đồ dùng, đồ chơi gọn gàng hơn nữa nhé.

Mỗi lời động viên, khuyến khích của cô sẽ giúp trẻ luôn cảm thấy mạnh dạn thích được tự phục vụ khi tiếp nhận các thử thách mới.

*** Rèn kỹ năng tự phục vụ cho trẻ thông qua hoạt động góc**

Hoạt động góc là 1 trong những hoạt động mà phát huy kỹ năng tự phục vụ tốt nhất. Trẻ nhận vai chơi, tự chọn đồ chơi, tự bày đồ chơi, tự chơi, tự cất đồ chơi. Trẻ sẽ được tự phục vụ cuộc chơi của chính mình. Thông qua chơi trẻ được thực hành trải nghiệm, tự lựa chọn làm các công việc trẻ thích trong thực tế không bị gò bó áp đặt mà lại gây được hứng thú cho trẻ tích cực tham gia hoạt động. Bởi nó đáp ứng được nhu cầu của trẻ, trẻ tự được sáng tạo. Trong giờ chơi giáo viên cho trẻ biết sử dụng những đồ dùng sinh hoạt một cách gọn gàng khéo léo. Các nhà khoa học đã khẳng định "Những vận động bằng tay của trẻ càng khéo léo càng phong phú bao nhiêu càng dễ hình thành các thao tác trí tuệ bấy nhiêu". Trong khi chơi xuất hiện ở trẻ sự tích cực tự nguyện. Chơi cũng là cách để rèn luyện và phát huy khả năng tự lập. Trẻ luôn mong muốn mình được tự giải quyết lấy mọi tình huống, chúng có xu hướng tự hoạt động mà không cần sự giúp đỡ của ai. Trẻ có thể tự tiến hành trò chơi và chơi một cách vui vẻ, hăng say, thích thú. Cô cho trẻ tự lấy và cất đồ chơi đúng nơi quy định biết sắp xếp đồ chơi gọn gàng ngăn nắp đúng nơi quy định. Việc tổ chức tốt hoạt động vui chơi không chỉ giúp trẻ

hình thành khả năng mà còn đặt nền tảng khá vững chắc để phát triển kỹ năng tự phục vụ cho trẻ sau này.

Ví dụ: Trong chủ đề: “Nghề nghiệp” hoạt động vui chơi có nhiều góc chơi, trong mỗi góc lại có nhiều nhóm chơi nhỏ. Khi cô giới thiệu các góc chơi, nhiệm vụ của từng vai chơi, trẻ bắt đầu tự chọn hoạt động của mình. Có trẻ chọn góc phân vai, có trẻ chọn góc xây dựng. Được đóng vai bố mẹ, bé em, chải tóc cho em, cài cúc áo, đi tất, cho em ăn, hay góc bác sĩ trẻ tự mặc áo, đeo thẻ, đeo tai nghe, cầm kim tiêm, cặp nhiệt độ, khi gặp bệnh nhân thì phải biết chào hỏi và dặn dò khi khám xong... Từ những hoạt động hàng ngày của người lớn mà trẻ đã vận dụng vào xã hội thu nhỏ thông qua hoạt động góc

(Phụ lục 2: Ảnh trẻ chơi và tự lấy đồ chơi)

*** Rèn kỹ năng tự phục vụ cho trẻ thông qua hoạt động ngoài trời**

Là một hoạt động trẻ được tự do hòa mình với thiên nhiên, với môi trường xung quanh. Thông qua hoạt động ngoài trời, giáo viên sẽ cung cấp cho trẻ những kỹ năng tự phục vụ. Trong quá trình khi trẻ tham gia hoạt động có chủ đích, hoạt động tự chọn cùng cô, giáo viên có thể dễ dàng lồng ghép giáo dục và củng cố các kỹ năng tự phục vụ vào quá trình hoạt động của trẻ như nhặt lá, tưới cây, nhổ cỏ cho cây trong vườn trường, nhặt rác bỏ đúng nơi quy định... Từ đó tôi đánh giá được việc ứng dụng kỹ năng mà cô dạy vào trong thực tế của trẻ đến đâu. Khi trẻ ra ngoài trời chơi tôi đã rèn cho trẻ kỹ năng tự phục vụ cho trẻ như: Tự lấy đồ chơi, nhắc nhở trẻ biết bảo quản, giữ gìn đồ chơi, tự rửa đồ chơi sau khi chơi xong, thu dọn cất đồ dùng, đồ chơi vào đúng nơi quy định.

Ví dụ: Trẻ tự lấy đồ chơi ra sân chơi như: Dây, bao bố, cầu lông, bóng, cà kheo...) chơi xong thu dọn đồ chơi đúng nơi quy định

(Phụ lục 3: Ảnh trẻ lấy đồ chơi và cất đồ chơi đúng nơi quy định)

*** Rèn kỹ năng tự phục vụ cho trẻ thông qua giờ ăn trưa, ngủ trưa, hoạt động chiều**

Hình thành thói quen tự phục vụ trong giờ ăn trưa, ngủ trưa là vô cùng cần thiết. Những thao tác đơn giản nhưng cũng đủ giúp trẻ biết làm những công việc vừa sức như:

- Trong giờ ăn: Trẻ tự biết kê bàn ăn theo hướng dẫn, biết xếp khăn, xếp thìa rồi chia cho các bạn. Sau đó cho trẻ xếp hàng rửa tay, rửa mặt, thói quen này giúp trẻ biết tự phục vụ và giữ gìn vệ sinh cá nhân tự lấy ghế ngồi vào bàn. Đến giờ ăn tôi cho trẻ luân phiên chia cơm cho các bạn, để trẻ biết được khả năng của mình không những phục vụ mình mà còn phục vụ được các bạn. Trong khi rèn cho trẻ tự xúc cơm, không rơi vãi, ăn hết xuất, biết xin

thêm khi muốn ăn. Ăn xong cất bát thì ghé đúng nơi quy định và cùng cô dọn bàn, lau bàn, súc miệng...

- Giờ ngủ: Trước khi ngủ rèn cho trẻ cởi bớt quần áo để đúng nơi quy định, thói quen đi vệ sinh trước khi đi ngủ và trẻ biết tự lấy gối về chỗ mình ngủ. Sau mỗi việc trẻ làm được, tôi luôn động viên khích lệ trẻ, trẻ rất hào hứng khi được lao động, được cô khen.

- Buổi chiều khi ngủ dậy: Trẻ biết cất gối, thu chiếu giúp cô.

Ví dụ: Khi thay đồ, tôi cho trẻ tự thay nếu trẻ gài nút áo chưa đúng, tôi hướng dẫn trẻ phải so nút từ dưới lên trên. Khi thay đồ xong trẻ có thói quen dồn đồ vào ba lô, không biết xếp gọn gàng, tôi hướng dẫn, làm mẫu cho trẻ xem cách xếp đồ ngay ngắn để vào ba lô. Qua đó giáo dục trẻ biết ngăn nắp, gọn gàng...

Việc rèn cho trẻ các kỹ năng tự phục vụ trong các hoạt động trong ngày như vậy, tôi thấy trẻ lớp tôi đã có thói quen, nề nếp trong việc tự phục vụ của bản thân, trẻ có ý thức tự lập hơn trong những công việc đơn giản, phù hợp với khả năng của trẻ, từ đó hình thành kỹ năng tự phục vụ.

Giải pháp 2: Suu tầm trò chơi, câu chuyện, thơ ca, bài hát dễ thuộc, dễ nhớ để khuyến khích trẻ tích cực tự phục vụ.

Trẻ mầm non: “Chơi mà học, học bằng chơi” nên việc dạy trẻ những trò chơi, câu chuyện, bài hát, bài thơ mang tính giáo dục cao có sức hút kỳ lạ với trẻ bởi khi trẻ được nghe, được đọc những vần điệu đó nhiều lần nó sẽ khắc sâu vào tâm hồn trẻ một cách nhẹ nhàng và sâu sắc. Từ đó hình thành cho trẻ ý thức tự phục vụ bản thân.

Với biện pháp này tùy từng thời điểm mà giáo viên có thể vận dụng thay đổi hình thức để tạo sự mới lạ, kích thích hứng thú của trẻ.

Qua các bài thơ, hát: Giúp trẻ hứng thú hơn với các trò chơi qua đó trẻ tiếp thu các kỹ năng sống tự phục vụ được cô tích hợp qua lời của các bài thơ ca hò về một cách nhẹ nhàng mà sâu sắc.

Ví dụ: Khi dạy trẻ bỏ rác vào đúng nơi qui định tôi cho trẻ đọc bài thơ:

“Cái bánh có lá gói	Dẫm phải là ngã luôn
Quả chuối vỏ rất trơn	Nhớ bỏ vào thùng rác”

Sau mỗi giờ hoạt động tôi cho trẻ hát bài:

“Bạn ơi hết giờ rồi	Nhẹ tay thôi bạn nhé
Nhanh tay cất đồ chơi,	Cất đồ chơi đi nào”

Hoặc trong các giờ rửa tay, lau mặt, giờ ngủ tôi cũng cho trẻ đọc các bài thơ: Giờ ăn, Giờ đi ngủ, Rửa tay...Tôi tích hợp dạy trẻ ở mọi lúc mọi nơi tùy vào từng thời gian hoàn cảnh trong ngày để rèn thói quen tốt cho trẻ.

Ví dụ: Giờ ăn cơm tôi tổ chức trò chơi bán hàng cho trẻ thi xem bác nào ăn nhanh nên mua cơm trước... từ đó trẻ sẽ ăn nhanh để mình là người chiến thắng...

Việc dạy trẻ các trò chơi, các bài thơ ca hò vè không những giúp trẻ nhớ lâu mà còn nhắc các bạn làm cùng từ đó trẻ sẽ chấp hành tốt các nội qui của lớp đề ra mà trẻ còn vui vẻ thoải mái hơn khi thực hiện những kỹ năng tự phục vụ bản thân. Đây là biện pháp mưa dầm thấm lâu và là con đường ngắn nhất, đơn giản nhất mà mang lại hiệu quả cao trong việc rèn kỹ năng tự phục vụ cho trẻ.

Qua các trò chơi: Biện pháp này giúp tôi sưu tầm các trò chơi, tạo nguồn tư liệu phong phú cho giáo viên để giáo dục kỹ năng sống tự phục vụ cho trẻ.

Ví dụ: Trò chơi “Bạn hãy làm giống tôi” (Trò chơi này tôi sử dụng đầu năm học). Mục đích tạo cho trẻ nhớ cách để đồ dùng cá nhân đúng nơi qui định một cách tự nhiên phát triển tính mạnh dạn tự tin của trẻ.

Hoặc trò chơi: Ai nhanh nhất, ai thông minh nhất, bạn nào khéo nhất..

Qua các trò chơi tôi thấy trẻ học được rất nhiều kỹ năng sống tự phục vụ như sự tự tin, khéo léo, không còn dựa dẫm ỉ lại vào người khác.

Giải pháp 3: Tuyên truyền và phối kết hợp với phụ huynh

Để trẻ có kỹ năng tự phục vụ thì việc tuyên truyền là một trong những nguyên tắc quan trọng tạo cơ hội cho trẻ quan sát, bắt chước mẫu một cách gần gũi và thân thiện. Tôi tuyên truyền bằng nhiều hình thức:

Tuyên truyền vào buổi họp phụ huynh đầu năm: Tôi nói về tầm quan trọng của việc rèn kỹ năng tự phục vụ để trẻ tự làm những công việc vừa sức phù hợp với độ tuổi phụ huynh chỉ là người giám sát và giúp đỡ trẻ chứ không làm hộ trẻ.

Ví dụ: Trong buổi họp đầu năm tôi nói rõ với phụ huynh để trẻ tự làm các công việc tự phục vụ như tự cất giày dép ba lô vào đúng nơi qui định tuyệt đối không được làm hộ trẻ mà chỉ hướng dẫn để con tự làm...

Thông qua các buổi họp, phụ huynh đã nhận thức được tầm quan trọng của việc rèn kỹ năng sống tự phục vụ của trẻ và quan tâm tới trẻ hơn qua đó cùng phối hợp với giáo viên tốt hơn.

Tuyên truyền cho trẻ qua các hội thi, các hoạt động của nhà trường: Việc tổ chức ngày hội ngày lễ, các hội thi ở trường mầm non là một trong những hình thức tuyên truyền tốt đến các bậc phụ huynh. Đây hình thức báo cáo kết quả giáo dục rèn luyện của nhà trường nói chung và của lớp nói riêng đến các bậc phụ huynh để họ thấy được việc trẻ tự tin có những kỹ năng tự phục vụ bản thân là rất cần thiết. Trong những buổi tổ chức “ Bé tài năng khỏe ngoan, Chiến sĩ tí hon, Tết trung thu và tết thiếu nhi/6”...

Ví dụ: Trong các ngày hội ngày lễ tôi kết hợp với nhà trường mời các phụ huynh đến dự để phụ huynh thấy được khả năng của các con từ đó có biện pháp giáo dục phù hợp.

Qua hình thức tổ chức phong phú và đa dạng có nội dung gần gũi giúp trẻ thể hiện tài năng tạo không khí phấn khởi và tự tin tính tự giác, tự lập của trẻ từ đó phụ huynh sẽ hưởng ứng và ủng hộ cả về vật chất và tinh thần..

Tuyên truyền qua các góc “tuyên truyền” của lớp: Thông tin tuyên truyền tới phụ huynh, tới trẻ những kiến thức về giáo dục kỹ năng sống hoặc thông báo về nội dung hoạt động, các yêu cầu của nhà trường đối với gia đình hoặc những nội dung mà gia đình cần phối hợp với giáo viên về giáo dục kỹ năng sống cho trẻ. Tạo bảng tuyên truyền phù hợp mang tính thẩm mỹ cao và vừa tầm mắt của phụ huynh và trẻ kết hợp với những hình ảnh ngộ nghĩnh: Bé tự bỏ rác vào thùng, tự xúc cơm ăn, tự đánh răng, lau mặt, chải đầu, mặc quần áo... Trẻ mầm non “Chóng nhớ mau quên” nên nếu chỉ dạy trẻ một lần thì trẻ không thể nhớ ngay mà phải có sự rèn luyện nhiều lần để trở thành một thói quen tốt.

Ví dụ: Tôi đưa các thao tác rửa tay rửa mặt của trẻ trên góc tuyên truyền của lớp để phụ huynh nhìn vào đó kết hợp với cô rèn kỹ năng cho trẻ.

Với thông điệp này trẻ được học bằng cách quan sát, bắt chước và thực hành trải nghiệm giúp trẻ phát triển tư duy và kỹ năng tự phục vụ từ đó giúp trẻ tích lũy thêm kinh nghiệm sống tự phục vụ và làm hành trang cho trẻ sau này để trẻ tự tin trong xã hội.

Tuyên truyền, phối kết hợp cũng là biện pháp quan trọng trong việc dạy trẻ tự phục vụ. Muốn giáo dục kỹ năng sống tự phục vụ cho trẻ có hiệu quả thì bên cạnh việc giáo dục của cô giáo và nhà trường thì cũng rất cần sự giúp đỡ tích cực của phụ huynh học sinh. Chính vì vậy tôi đã xác định đây là biện pháp vô cùng quan trọng ngay từ đầu năm học tôi đã chú ý đến khâu tuyên truyền với các bậc phụ huynh về giáo dục kỹ năng sống tự phục vụ cho trẻ. Biết được trẻ lớp mình kỹ năng sống tự phục vụ còn hạn chế nên tôi đã thành lập nhóm zalo, Facebook riêng của lớp để tuyên truyền với phụ huynh và nhờ phụ huynh kết hợp cùng với cô giáo để giáo dục kỹ năng tự phục vụ cho trẻ.

Thời điểm đón và trả trẻ là điều kiện tốt nhất để giáo viên thực hiện tốt công tác tuyên truyền về việc rèn kỹ năng sống tự phục vụ cho trẻ. Đây là hình thức thường làm nhưng lại đạt hiệu quả rất cao trong các hoạt động. Việc giáo viên tích cực giao lưu với phụ huynh vào giờ đón trả trẻ giúp giáo viên dễ dàng nắm bắt được tình hình của trẻ hiểu được tính cách và hoàn cảnh sống của trẻ từ đó đề ra các biện pháp phù hợp cũng như cách tác động, phối hợp với phụ huynh trong việc rèn luyện cho trẻ được đúng cách.

Ví dụ: Hôm nay ở lớp con tự xúc cơm ăn, tự mặc áo, dạy các thao tác rửa tay lau mặt...tôi trao đổi với phụ huynh và đề nghị phụ huynh về động viên khuyến khích con phát huy những kỹ năng đó và động viên để các con tự làm...

Nhận thức được tầm quan trọng của biện pháp này tôi thường xuyên trao đổi tuyên truyền để phụ huynh hiểu những việc nên và không nên đối với trẻ để trẻ có kỹ năng sống tốt hơn, trẻ tự tin trong cuộc sống. Trẻ luôn bắt chước người lớn và cha mẹ là những người gần gũi trẻ nhất. Vì vậy các bậc phụ huynh phải là tấm gương để hướng dẫn thói quen tốt cho trẻ.

Ví dụ: Cha mẹ hãy cho phép con bày biện đồ chơi theo ý thích của con, đừng la mắng hay cấm đoán con. Điều quan trọng là khi trẻ chơi xong hãy để trẻ tự thu dọn đồ chơi khi chơi xong. Cha mẹ có thể cùng con thu dọn đồ chơi nhưng tuyệt đối không bao giờ được làm thay trẻ.

Bên cạnh việc dạy trẻ ở trường, tôi cũng chú trọng đến việc trao đổi với phụ huynh trên nhóm zalo, Facebook để cùng phối hợp dạy kỹ năng sống cho trẻ. Tuyên truyền cho phụ huynh hiểu không nên làm hộ con, phải dạy trẻ tính tự lập từ bé. Trẻ càng được hướng dẫn sớm về cách tự vệ, nhận biết những mối nguy hiểm từ xung quanh và cách xử lý thì sẽ vững vàng vượt qua những thử thách trong mọi tình huống. Điều đó được chứng minh rõ ràng từ thực tế. Chính vì vậy, cách bảo vệ trẻ tốt nhất chính là dạy trẻ biết cách tự bảo vệ bản thân.

Ví dụ: Tôi có thể ghi lại các hoạt động rửa tay lau mặt của trẻ và đưa lên hội nhóm của lớp để cho các phụ huynh xem từ đó phụ huynh đã nắm bắt được tình hình của con mình và phối hợp với cô rất tốt trong việc giáo dục trẻ.

Thông qua trao đổi trực tiếp, trao đổi qua zalo, Facebook tôi thấy phụ huynh rất hào hứng quan tâm và đạt được kết quả cao. Có những thông tin tôi vừa trao đổi và chia sẻ được phụ huynh phản hồi ngay. Từ đó cả giáo viên và phụ huynh đều nắm bắt kịp thời được tình hình của trẻ qua đó có biện pháp phù hợp, nắm bắt kịp thời trong việc nâng cao kỹ năng tự phục vụ cho trẻ một cách tốt nhất, tránh tình trạng ở lớp cô dạy một đằng về nhà lại làm một nẻo. Chính vì vậy, sự hình thành và phát triển kỹ năng tự phục vụ của trẻ chịu ảnh hưởng trực tiếp sâu sắc bởi công tác giáo dục của gia đình và trường mầm non. Mỗi môi trường giáo dục có thể mạnh riêng trong việc rèn kỹ năng cho trẻ. Do vậy, việc phối hợp giữa gia đình và nhà trường trong việc rèn kỹ năng tự phục vụ cho trẻ là rất cần thiết. Một mặt nó tạo ra sự thống nhất trong công tác chăm sóc - giáo dục trẻ giữa gia đình và nhà trường. Mặt khác, nó giúp cho nhà trường phát huy được thế mạnh của gia đình trong công tác chăm sóc và giáo dục trẻ, tránh được tình trạng “trống đánh xuôi, kèn thổi ngược” trong việc rèn kỹ năng tự phục vụ của trẻ giữa gia đình và nhà trường. Ngoài ra

nhận thức của phụ huynh về việc rèn kỹ năng tự phục vụ cho trẻ được nâng lên rõ rệt.

(Phụ lục 4: Phiếu kết hợp cùng gia đình bé)

(Phụ lục 5: Một số ảnh chụp bài tuyên truyền qua zalo nhóm lớp)

Qua việc nghiên cứu và thực hiện các biện pháp: “*Giúp trẻ 3 -4 tuổi có kỹ năng tự phục vụ thông qua chế độ sinh hoạt trong ngày tại trường mầm non Thái Sơn I*” bản thân tôi học hỏi được rất nhiều kinh nghiệm, không chỉ trên lý luận mà đặc biệt là trên thực tiễn. Đặc biệt trẻ lớp tôi hứng thú, tích cực tham gia các hoạt động tập thể, nâng cao tính tự giác tự lập hơn. Điều đó có ảnh hưởng không nhỏ đến việc chăm sóc giáo dục của nhà trường, phong trào học tập của nhà trường được phụ huynh ngày càng tin tưởng, chất lượng giáo dục nói chung, của hoạt động rèn kỹ năng sống đặc biệt kỹ năng tự phục vụ bản thân nói riêng có những bước phát triển nổi trội hơn. Qua đó, sự phát triển các kỹ năng tự phục vụ bản thân của trẻ ngày càng tốt hơn.

II.1. Tính mới, tính sáng tạo

II.1.1. Tính mới

Lồng ghép nội dung giáo dục kỹ năng sống vào các hoạt động ở mọi lúc mọi nơi nhằm hình thành cho trẻ những kỹ năng sống tự phục vụ.

Thông qua tuyên truyền bằng nhiều hình thức tôi thấy trẻ chủ động, mạnh dạn, tự tin hơn từ đó giúp trẻ tích lũy thêm kinh nghiệm, kỹ năng sống tự phục vụ.

Qua các trò chơi, các bài hát, thơ ca hò vè không những giúp trẻ nhớ lâu mà còn nhắc các bạn làm cùng trẻ từ đó trẻ sẽ chấp hành tốt các nội qui của lớp đề ra và trẻ vui vẻ thoải mái hơn khi thực hiện những kỹ năng tự phục vụ bản thân.

Sưu tầm các tranh ảnh, hình ảnh sinh động để tạo bảng tuyên truyền, các đồ dùng đồ chơi nguyên học liệu để vừa tầm của trẻ và sắp xếp ở vị trí thuận tiện cho trẻ dễ cất, lấy.

Qua trao đổi trực tiếp và trao đổi qua zalo, Facebook giáo viên ghi lại các đoạn video, clip để phối kết hợp với phụ huynh trong việc giáo dục kỹ năng sống cho trẻ phù hợp với độ tuổi được phụ huynh hưởng ứng rất cao và trao đổi với cô rất kịp thời. Từ đó tôi thấy trẻ lớp tôi mạnh dạn tự tin và hầu hết trẻ có kỹ năng sống tự phục vụ cần thiết theo độ tuổi.

II.1.2. Tính sáng tạo

Trong các hoạt động tôi đã có biện pháp như lựa chọn những nội dung thích hợp để lồng ghép tích hợp vào các hoạt động ở mọi lúc mọi nơi và thông qua các hoạt động trong ngày phù hợp với độ tuổi.

Lựa chọn sưu tầm trò chơi, bài thơ, câu chuyện, bài hát mang tính giáo dục để tạo hứng thú tích cực cho trẻ thực hiện công việc một cách tốt nhất và mọi trẻ đều tự giác tham gia.

Thay đổi các hình thức giáo dục để tạo sự mới lạ, kích thích tính tự tin khả năng chủ động ở trẻ.

Tuyên truyền vận động phụ huynh nhiệt tình tham gia vào các hoạt động cùng các con, tạo sự liên hệ mật thiết giữa cô giáo và phụ huynh trong việc giáo dục kỹ năng sống tự phục vụ cho trẻ.

Ngoài ra tôi còn kết hợp với phụ huynh bằng nhiều hình thức như trao đổi trực tiếp trong các giờ đón trả trẻ, trao đổi qua zalo, Facebook, qua bảng tuyên truyền với những hình ảnh gần gũi quen thuộc sinh động nhằm đạt được kết quả cao nhất trong việc giáo dục kỹ năng sống tự phục vụ cho trẻ.

II.2. Khả năng áp dụng, nhân rộng:

- Áp dụng cho tất cả trẻ 3 - 4 tuổi trong toàn trường và các trẻ trong tất cả các trường mầm non toàn huyện.

II.3. Hiệu quả, lợi ích thu được do áp dụng giải pháp

a. Hiệu quả kinh tế: Từ khi áp dụng giải pháp sáng kiến đã tiết kiệm được nhiều kinh phí mua sắm các trang thiết bị phục vụ cho việc dạy học như việc sưu tầm và khai thác trên mạng những hình ảnh, clip, câu chuyện về giáo dục kỹ năng tự phục vụ cho trẻ, nhà trường không phải tốn nhiều tiền vào việc mua thêm các tài liệu cho giáo viên.

b. Hiệu quả về mặt xã hội:

- *Đối với giáo viên:* Nắm vững phương pháp, nội dung, hình thức tổ chức linh hoạt trong các hoạt động. Luôn động viên khuyến khích trẻ kịp thời. Tự tin, sáng tạo các hình thức tổ chức, nội dung trong giảng kỹ năng tự phục vụ cho trẻ. Biết phối kết hợp chặt chẽ với phụ huynh, tạo uy tín đối với phụ huynh và học sinh. Tuyên truyền rộng rãi và thường xuyên trao đổi thông báo tới các bậc phụ huynh về nội dung rèn kỹ năng tự phục vụ theo kế hoạch. Tạo được sự thống nhất giữa gia đình và nhà trường về nội dung, biện pháp giáo dục kỹ năng tự phục vụ bản thân cho trẻ đạt kết quả cao nhất.

- *Đối với trẻ:* Có thói quen lao động tự phục vụ, được rèn luyện kỹ năng tự lập, biết một số kỹ năng tự phục vụ đơn giản hàng ngày. Đoàn kết với bạn bè, biết chia sẻ, giúp đỡ khi bạn gặp khó khăn, biết cảm ơn khi được nhận quà, biết xin lỗi khi mắc lỗi. Trẻ đi học đều hơn, ít gặp khó khăn khi đến lớp, có kỹ năng lao động tự phục vụ, trực nhật, sắp xếp bàn ăn, tự chuẩn bị khăn và số lượng bát trong nhóm...

- *Đối với phụ huynh:* Phụ huynh biết cách giúp trẻ tự phục. Phối hợp với giáo viên và nhà trường chặt chẽ, hiệu quả. Tin tưởng, tôn trọng giáo viên và nhà trường. Hài lòng và vui vẻ, an tâm hơn vì con mình biết tự làm những

công việc nhỏ. Phụ huynh đã có thói quen liên kết phối hợp chặt chẽ với cô giáo trong việc dạy trẻ tự phục vụ, trao đổi với giáo viên hàng ngày.

c. Giá trị làm lợi khác:

Sáng kiến của tôi có thể làm tài liệu giúp các bạn đồng nghiệp có thêm nguồn tài liệu để tham khảo trong quá trình chăm sóc - giáo dục trẻ mầm non.

Trên đây là một số giải pháp tôi đã thực hiện sáng kiến ***“Giúp trẻ 3 - 4 tuổi có kỹ năng tự phục vụ thông qua chế độ sinh hoạt trong ngày tại trường mầm non Thái Sơn I”***. Rất mong nhận được sự tham gia góp ý của các cấp lãnh đạo và các bạn đồng nghiệp để sáng kiến của tôi hoàn thiện hơn!

Thái Sơn, ngày 20 tháng 01 năm 2022

ĐƠN VỊ ÁP DỤNG SÁNG KIẾN

Tác giả sáng kiến

Phạm Thị Hương

IV. PHỤ LỤC

- *Thông qua giờ ăn trưa, ngủ trưa, hoạt động chiều*

Phụ lục 1: Ảnh trẻ tự cất giày dép, ba lô

Phụ lục 2: Ảnh trẻ chơi và tự lấy đồ chơi

Phụ lục 3: Ảnh trẻ lấy đồ chơi và cất đồ chơi đúng nơi quy định

PHIẾU KẾT HỢP CÙNG GIA ĐÌNH BÉ

Phụ huynh dạy bé khi ở nhà

1. Tự đi giày, dép và để đúng nơi quy định
2. Tự xúc cơm ăn
3. Tự đánh răng đúng giờ
4. Tự gấp quần áo, cất quần áo đúng nơi quy định
5. Tự cất đồ chơi sau khi chơi xong
6. Tự đi vệ sinh, đi đúng nơi khi có nhu cầu

Giáo viên chủ nhiệm

Phạm Thị Hường - Nguyễn Thị Thu Hoàn

Phụ lục 4: Phiếu kết hợp cùng gia đình bé

(Phụ lục 5: Một số ảnh chụp bài tuyên truyền qua zalo nhóm lớp)